

DN HJØRRING KOMMENTAR KOMMUNEPLAN2016

(kommentaren har tilslutning fra DOF Nordjylland og dækker organisationens holdninger)

DN Hjørring har gennemlæst det fremlagte forslag til Kommuneplan 2016, og vi har nedenstående kommentarer til forslaget:

Natur

Der er udarbejdet en ny målsætning for natur og landskab, som består af fire underpunkter: natur og landskab som resurse for bosætning og besøg, natur og landskab i forhold til livskvalitet, sikring og udvidelse af de mest værdifulde naturområder og sikring af landbruget udvikling. Vi er for så vidt enige i de tre første foreslåede målsætninger, hvorimod vi finder at den sidste om landbruget rettelig hører hjemme i afsnittet om landbrug. Derimod er det en mangel i målsætningen for natur og landskab at begrebet biodiversitet – eller biologisk mangfoldighed – ikke omtales. Biodiversitet er et kernebegreb i moderne naturforvaltning, og biodiversiteten er alvorligt truet overalt i det åbne land på grund af de kendte årsager: for lidt plads, for lidt vand, for mange næringsstoffer og et landbrugserhverv som nu igennem mange år har været økonomisk presset, hvilket betyder mere pres på naturen og det åbne land. Vi er klar over at mange af disse problematikker ligger delvist udenfor kommunens kompetenceområde og er genstand for statslig styring og lovgivning. Alligevel bør et centralt begreb som biodiversitet ikke mangle i en kommuneplan anno 2016 og en klar målsætning om at stoppe tilbagegangen i biodiversitet samt at forbedre den. Målsætningen om at stoppe nedgangen i biodiversitet bør følges op af konkrete handleplaner og der bør opsættes målbare succeskriterier således at udviklingen over tid kan dokumenteres.

I målsætning 3 tales der om at "sætte naturen fri" med fokus på sikring og udvidelse af de mest værdifulde naturområder, hvilket er en målsætning som DN Hjørring kan bakke helt op. Imidlertid savner vi nogle konkrete tilkendegivelser fra byrådet om, hvad man helt konkret vil gøre for at opnå denne målsætning – med konkret mener vi angivelser af så og så mange ha genoprettet natur, så og så mange km genslyngede vandløb indenfor næste planperiode.

Netop denne fokus på de mest værdifulde naturområder kan være problematisk fordi det risikerer at fremme en tendens til at inddele vores natur i A-natur og B-natur. Vi finder det fuldt forståeligt at der sker en prioritering af indsatsen – i lyset af de begrænsede midler, som er til rådighed, men det er til gengæld meget problematisk at den hidtidige retningslinje 14.4 og tilhørende udpegninger af værdifulde naturområder udgår, fordi retningslinjen ikke medfører særlig beskyttelse af områderne. Inddelingen af naturområder stammer tilbage fra Nordjyllands amts regionplaner, som fra starten opererede med "regionale naturområder og naturområder". Denne opdeling blev videreført i Hjørring

kommunes kommuneplaner som "særligt værdifulde naturområder og værdifulde naturområder", idet målsætningen for de værdifulde naturområder er:

"De værdifulde naturområder, som er udpeget på kortet, skal så vidt muligt friholdes for byudvikling, eller byudviklingen skal tilpasses naturen. Hvis der tillades råstofindvinding, skal indvindingsområderne reableres som natur efter endt brug. Tekniske anlæg, der forringer naturværdierne, skal undgås eller tilpasses så forringelsen minimeres.

I de værdifulde naturområder skal naturinteresserne varetages i balance med de øvrige interesser i det åbne land. Kommunen skal arbejde for at forbedre naturtilstanden og udviklingen af ny natur og skabe sammenhæng mellem de enkelte eksisterende naturområder."

Da de værdifulde naturområder i sin tid blev udpeget af Nordjyllands amt skete det på baggrund af en saglig analyse af natur- og landskabsdata, og vi må således gå ud fra at naturindhold og -kvalitet i disse områder var bedre end de ikke-udpegede områder – i hvert fald på udpegningstidspunktet for 30-40 år siden. Såfremt dette delvis ikke længere er tilfældet må det skyldes, at naturinteresserne ikke er blevet forvaltet "i balance med de øvrige interesser i det åbne land" – herunder især landbruget. Det forekommer at være en overordentlig defensiv strategi, hvis man nu simpelthen vil sløjfe denne udpegning. Disse områder spiller en stor rolle i hele kommunens naturnetværk og i sammenbindingen af de enkelte elementer. Argumentet om at man ønsker en forenkling af planlægningen holder ikke efter vores mening, da en todelt opdeling er opretholdt både for kystområdet og for de landskabelige udpegninger. Argumentet om at udpegningen ikke har nogle praktiske konsekvenser holder heller ikke, idet der intet er til hinder for at "kommunen skal arbejde for at forbedre naturtilstanden og udviklingen af ny natur og skabe sammenhæng mellem de enkelte eksisterende områder", som det hedder i den gældende retningslinje. Desuden kan kommunen indenfor den nugældende lovgivning fastsætte administrative praksisser, som fremmer opfyldelsen af målsætningen.

Hvis det fastholdes at retningslinje 14.4 med tilhørende udpegninger bliver fjernet fra KP2017, kan det ikke udelukkes at det vil have negative konsekvenser for kommunens store satsning på Hjørring som naturkommune. Det er mere end svært at formidle det budskab, at man med denne revision af kommuneplanen administrativt ønsker at fjerne ca. 1/3 af alle udpegede naturområder i Hjørring kommune og samtidig hævde at man netop i Hjørring kommune gør noget særligt for naturen.

DN Hjørring foreslår derfor at retningslinje 14.4 fastholdes og at de arealer, som er overført til status som særligt værdifulde naturområder fastholdes - ca. 185 km² hvoraf 32 km² er opgraderet til Særlig Værdifuld Natur - som sådanne, i det omfang de overholder de objektive kriterier herfor, mens de øvrige eksisterende værdifulde naturområder beholder deres nuværende status. Eventuelt kan det overvejes om nogle af de

eksisterende værdifulde naturområder bør ændre status til potentielle naturområder, hvis de faktiske forhold taler for det. Under alle omstændigheder vil det ud fra en naturmæssig synsvinkel være godt at udpegningen bliver opretholdt, idet vi så véd, hvor de områder ligger, som på et tidspunkt i fremtiden med ændrede driftsformer og et ændret system for landbrugstilskud kan blive genstand for en genopretning.

Naturfredning er stadig et af de bedste redskaber til en egentlig langtidssikring af natur- og landskabsværdier. DN Hjørring glæder sig over det gode samarbejde med Hjørring kommune i forbindelse med rejsning af to fredningssager indenfor de sidste par år. Vi vil opfordre til at fredningsarbejdet skal fortsætte med uformindsket styrke og at der udarbejdes en overordnet plan for modernisering af eksisterende fredninger.

Den bynære natur

I forslaget til ny kommuneplan gøres der opmærksom på vigtigheden af at opretholde den bynære natur og de grønne kiler, som binder by og omgivelser sammen:

”De større byer i Hjørring Kommune er alle begunstiget med enestående grønne kiler og bynær natur, der hænger sammen med mere plejede grønne arealer inde i byen. Den bynære natur er af stor betydning for de rekreative og sundhedsfremmende aktiviteter i byerne, og det er vigtigt, at disse kiler friholdes fra byudvikling og tekniske anlæg.”

DN Hjørring er meget enig i hensigten, men det holder ikke altid helt i virkeligheden. Ved Bagterpvej er størstedelen af kilerne bebygget, det drejer sig om: Engparken, Odbjergvej, Haldbjerg og Høgesangervej. Hertil kommer den nye plan for Odbjergvej. Også ved Primulavej i Højene er der en potentiel konflikt med planerne om en evt. ny vejforbindelse, som berører en af de grønne kiler/økologiske forbindelser

Problemet med den bynære natur er at den reelt ingen beskyttelse har, udover den, som er givet i Naturbeskyttelseslovens § 3, og netop i byzone er kun de våde naturtyper omfattet af loven. Det er fint med de gode intentioner, men erfaringen viser at det ikke altid holder i virkeligheden.

Grøn by.

Hjørring er allerede godt på vej, der bliver lavet separerede kloakforløb, fliser med nedsivning, nul energihuse og Naturmødet, mange flotte initiativer som fortjener ros. Hjørring må gerne markedsføre sig som en grøn by, lidt a la Lejre, og når nu man har Naturmødet, ville det være oplagt at have det med som en hensigtserklæring.

DN Hjørring påskønner i høj grad intentionerne om forvaltning af den bynære natur, som angivet i forslaget hvor det skrives, at der skal satses på en så stor variation som muligt.

Der skal være kontraster mellem friseret og vild natur, og der skal både være områder med rekreative faciliteter og uberørte områder.

Kysten

Der er en stigende anvendelse af kyst og strand til "utraditionelle" aktiviteter, som vi ikke har set på strandene i tidligere tider. Det drejer sig f.eks. om sportsstævner, sandbyggekonkurrencer, motorløb, drageflyvning, m.m. For at komme dette behov i møde og for at hindre konflikter med den øvrige rekreative anvendelse af strand og kyst og naturinteresserne opfordres til, at der udpeges 1-2 aktiv-strande, hvortil disse aktiviteter kan henvises. Tilsvarende kan der udpeges 1-2 strandstrækninger, hvor der kan gennemføres forsøg med begrænsning af bilkørsel (f.eks. Liver å's udløb)

De øvrige strandområder bør beskrives bedre, således at det klart fremgår, at fremtidige "utraditionelle" aktiviteter skal henvises til aktiv-strande

En nærmere konkret undersøgelse af evt. behov for at udbygge publikumsfaciliteter (toiletter, affald, m.v.) på aktiv-strandene kan også være påkrævet.

DN Hjørring foreslår, at eksisterende kystsikringsanlæg, der skæmmer, er uvirksomme og/eller generer nabostrækninger skal ombygges eller fjernes. Hjørring kommune opfordres til at udarbejde en prioriteret handlingsplan i samarbejde med Kystdirektoratet.

Kulturarven

Vi har noteret, at forslaget indeholder en ny retningslinje for karaktergivende, markante træer og bevoksninger, herunder alléer – retningslinje 15.4. Det er glædeligt, at der kommer en særlig fokus på de gamle træer, som udover at være karaktergivende for et areal også ofte rummer en stor biologisk mangfoldighed. Retningslinjen lægger sig fint i forlængelse af en tradition i gl. Hjørring kommune, hvor der så tidligt som midt i 1970'erne blev udarbejdet en registrant over gamle træer i Hjørring. Også FBL har arbejdet meget med temaet, og der kan hentes inspiration fra hjemmesiden:

<http://www.traeerihjoerring.nu/>

Generelt

Det er nu tredje gang siden kommunalreformen at Hjørring kommune fremlægger et forslag til ny kommuneplan. Det er tydeligt at kvaliteten af de fremlagte forslag er stigende – hvad angår form og struktur – og det er blevet betydeligt lettere for borgerne at sætte sig ind i dette stof, som for mange fremstår vanskeligt og uoverskueligt. Den logiske opbygning af planen og den eksemplariske hjemmeside gør det nemt for borgerne at orientere sig og danne sig et overblik. Kortmaterialet er fyldestgørende og er også nemt at

bruge. Endelig skal det fremhæves, at der er en facilitet på hjemmesiden, som ved indtastning af adresse eller matrikelnummer viser alle de retningslinjer, som gælder for den pågældende ejendom.

DN Hjørring kan med tilfredshed konstatere, at store dele af naturpolitikken har fundet vej til kommuneplanen, hvor den er udmøntet i konkrete retningslinjer. Det er glædeligt at der fremover skal satses mere på bevaring og forbedring af vores natur og af biodiversiteten, og vi er helt enige i, at natur og landskab er store aktiver for kommunen i forhold til både bosætning og turisme. Denne er meget nødvendig, fordi natur og biodiversitet til stadighed er under pres og den fortsatte udvikling med nedgang i biodiversiteten er ikke vendt. Årsagerne er kendte – kort sammenfattet: Naturen har for lidt plads i landskabet, naturområderne er for små og spredt beliggende til at understøtte levedygtige bestande af planter og dyr, naturområderne er negativt påvirket af intensivt landbrug og skovbrug (næringsstoffer, sprøjtegifte, monokulturer og dræning), manglende pleje og der sker en fortsat opsplittning og tab af naturarealer.

Vi bevidste om, at mange af de ovennævnte problematikker reguleres og bestemmes andre steder end i kommuneplanen. Kommunen spiller dog en meget vigtig rolle som forvalter af den relevante lovgivning som f.eks. naturbeskyttelsesloven og husdyrloven. Det er vores håb at den nye kommuneplan kan gavne natur, biodiversitet og miljø i Hjørring kommune fremover i næste planperiode – ikke blot i ord men også i handling.

Med venlig hilsen

Jørgen Jørgensen
DN Hjørring

DOF Nordjylland deler på en meget lang bane DN Hjørrings holdninger, og ønsker at tilkendegive, at vi derfor afstår fra selv at komme med kommentarer til Kommuneplan 2017, da vi følger os helt dækket ind af ovenstående.

Med venlig hilsen,

Børge Søndergård,
DOF's kommunerepræsentant i Hjørring kommune

